

मासिकः पाठ्यक्रमः

सत्रम् : 2017-18

कक्षा : नवमी

विषयः संस्कृतम्

मसः	विषयवस्तु
अप्रैलमासः 2017	<p>मणिकाभ्यासपुस्तकात् प्रथमः अभ्यासः संस्कृत-वर्णमाला, उच्चारणस्थानानि, वर्णविन्यासः, वर्णसंयोजनम्। मणिकाप्रथमः पाठः - “तत् त्वम् असि”।</p> <ul style="list-style-type: none">• गद्यवाचनस्य अभ्यासः।• गद्यांशस्य सरलार्थज्ञानम्।• गद्यांश - आधारितप्रश्नोत्तराणाम् अभ्यासः ।• पाठे आगतानां पर्यायपदानां, विलोमपदानां, विशेषण-विशेष्य-पदानां च ज्ञानम्।• नैतिकमूल्यानां निर्देशः।• अभ्यासकार्यम्
मईमासः 2017	<p>मणिकाभ्यासपुस्तकात् - द्वितीयः अभ्यासः “स्वरसंधिः”।</p> <ul style="list-style-type: none">• संधिसंयोगभेदाः • दीर्घ • गुण • वृद्धिः • यण् । <p>उपर्युक्त - संधीनां नियमनिर्धारणं प्रयोगः अभ्यासश्च। मणिका-द्वितीय पाठः - “अविवेकः परमापदां पदम्”।</p> <ul style="list-style-type: none">• गद्यवाचनस्य अभ्यासः, सरलार्थज्ञानम्• गद्यांश आधारित प्रश्नोत्तराणाम् अभ्यासः।• पाठे आगतानां पर्यायपदानां, विलोमपदानां, विशेषण - विशेष्यपदानां, कर्तृपदानां, क्रियापदानां च ज्ञानम्।• अभ्यासकार्यम्, नैतिकमूल्यानां निर्देशः।• ग्रीष्मावकाशस्य गृहकार्यम्।• ग्रीष्मकालीनः अवकाशः।

<p>जुलाईमासः 2017</p>	<p>मणिकाभ्यासपुस्तकात् - तृतीयः अभ्यासः - “व्यञ्जनसंधिः”।</p> <ul style="list-style-type: none"> • नियमनिर्धारणं, प्रयोगः अभ्यासश्च। <p>मणिकाभ्यासपुस्तकात् - चतुर्थः अभ्यासः - “विसर्गसंधिः”।</p> <ul style="list-style-type: none"> • नियमनिर्धारणं, प्रयोगः अभ्यासश्च। <p>मणिकातृतीयपाठः - “पाथेयम्”।</p> <ul style="list-style-type: none"> • श्लोकानां सस्वरगायनम्, श्लोकान्वयस्य अभ्यासः। • श्लोकार्थस्य ज्ञानम्, भावार्थबोधनम्। • श्लोकाधारित प्रश्नोत्तराणाम् अभ्यासः। • पाठे आगतानां पर्यायदानां, विलोमपदानां, विशेषण-विशेष्यपदानां, कर्तृपदानां च ज्ञानम्। मणिका चतुर्थः पाठः ‘स्वस्थवृत्तम्’ • अभ्यासकार्यम्, नैतिकमूल्यानां निर्देशः।
<p>अगस्तमासः 2017</p>	<p>मणिका-पञ्चमः पाठः - “भ्रातृस्नेहस्तु दुर्लभः”।</p> <ul style="list-style-type: none"> • पाठाधारित - नाट्याभिनयः, प्रश्नोत्तराभ्यासः। <p>मणिकाभ्यासपुस्तकात् - पञ्चमः अभ्यासः</p> <ul style="list-style-type: none"> • अजन्तशब्दाः राम - लता - फल्-मुनि-नदी-मति-गुरु आदयः। <p>उपयुक्तशब्दरूपाणां लेखनं, स्मरणं प्रयोगश्च।</p> <p>मणिकाभ्यासपुस्तकात्</p> <ul style="list-style-type: none"> • षष्ठः अभ्यासः - वर्तमानकालः (लट्लकारः) • सप्तमः अभ्यासः-भूतकालः (लङ्लकारः) • अष्टमः अभ्यासः - भविष्यत्कालः (लृटलकारः) • परस्मैपदिनः - भू - कृ - अस् - पत् - पठ् - हस् - वद - नी - दृश् आदयः। • आत्मनेपदिनः - सेव् - लभ् - वन्द् - रुच् - मुद् आदयः। <p>उपर्युक्त - धातूनां (लट्-लङ् लृट्) त्रिलकाराणां वाक्येषु प्रयोगः अभ्यासश्च।</p> <p>मणिकाभ्यासपुस्तकात् - एकादशअभ्यासतः षोडश-अभ्यासपर्यन्तम्।</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • कारकविभक्तिः - प्रथमाविभक्तिः सप्तमीविभक्तिपर्यन्तं वाक्यप्रयोगः अभ्यासश्च। • उपपदविभक्ति - द्वितीयाविभक्तिः सप्तमीविभक्तिपर्यन्तं वाक्यप्रयोगः अभ्यासश्च। <p>मणिकाभ्यासात् - सप्तदशः अभ्यासः - “प्रत्ययाः”</p> <ul style="list-style-type: none"> • क्त्वा • तुमुन् • ल्यप् । • उपर्युक्तप्रत्ययानां प्रयोगः अभ्यासश्चः । <p>विंशः अभ्यासः - “पत्रलेखनम्”।</p> <ul style="list-style-type: none"> • मंजूषाधारित पत्राणाम् अभ्यासः। <p>एकविंशः अभ्यासः- अनुच्छेदलेखनम्/चित्रवर्णनम्</p> <ul style="list-style-type: none"> • मंजूषाधारितचित्रवर्णनम्। • मंजूषाधारितम् अनुच्छेदलेखनम्। <p>मणिकाषष्ठपाठः - “विद्यया भान्ति सद्गुणः”।</p> <ul style="list-style-type: none"> • कथाग्रन्थपरिचयः। • गद्यांश - आधारितप्रश्नोत्तराणाम् अभ्यासः। • श्लोकानां भाव - अवबोधनम्। • पर्यायपदानां, विलोमपदानां, क्रियापदानां, कर्तृपदानां च चयनम्। • अभ्यासकार्यम्। • नैतिकमूल्यानां निर्देशः। • अपठितगद्यांशस्य अभ्यासः।
<p>सितम्बरमासः 2017</p>	<ul style="list-style-type: none"> • प्रथमसत्रीय पाठ्यक्रमस्य पुनरावृत्तिः। • प्रथमसत्रीय परीक्षा।

<p>अक्टूबरमासः 2017</p>	<p>मणिका - सप्तमः पाठः- “तरवे नमोऽस्तु”।</p> <ul style="list-style-type: none"> • श्लोकानां सस्वरगायनम्। • श्लोकान्वयस्य अभ्यासः। • श्लोकाधारित - प्रश्नोत्तराणाम् अभ्यासः। • पर्यायपदानां, विलोमपदानां, कर्तृपदानां, क्रियापदानां, विशेषण - विशेष्यपदानां चयनम्। • अभ्यासकार्यम् • नैतिकमूल्यानां निर्देशः। <p>मणिकाभ्यासपुस्तकात् - पञ्चमः अभ्यासः -</p> <ul style="list-style-type: none"> • हलन्तशब्दाः - राजन्, भवत्, आत्मन्, विद्वस्, गच्छत्, शब्दानां वाक्यप्रयोगः अभ्यासश्च। • संख्यावाचकशब्दाः - एक-द्वि-त्रि-चतुर, पञ्चन्-शब्दानां वाक्यप्रयोगः अभ्यासश्च। • एकतः शत्पर्यन्तं संख्याभ्यासः। <p>मणिका-अष्टमः पाठः - “कर्मणा याति संसिद्धिम्”।</p> <ul style="list-style-type: none"> • गद्यांशवाचनम् - अनुवाचनम्। • गद्यांशाधारित प्रश्नोत्तराभ्यासः। • अभ्यासकार्यम्, नैतिकमूल्यात्मकाः प्रश्नाः।
<p>नवम्बरमासः 2017</p>	<p>मणिकाभ्यासात् - नवमः अभ्यासः - लोट्लकारः ।</p> <p>मणिकाभ्यासात् - दशमः अभ्यासः - विधिलिङ्लकारः।</p> <p>परस्मैपदिनः अस्-हन्-क्रुध्-आप्-इष्-पृच्छ्-कृ-ज्ञा-भक्ष्-चिन्त्।</p> <p>आत्मनेपदिनः - सेव्-लभ्-वन्द्-रुच्-मुद्र - याच् ।</p> <p>उभयपदिनः - नी, ह् (हर), भज्, पच् ।</p> <p>उपर्युक्त-धातूनां (लोट्, विधिलिङ्) द्वयोः लकारयोः वाक्यप्रयोगः अभ्यासश्च।</p> <p>मणिकानवमपाठः - “विजयतां स्वदेशः”।</p> <ul style="list-style-type: none"> • पाठाधारित-नाट्याभिनयः।

	<ul style="list-style-type: none"> • नाट्यांश - आधातिप्रश्नोत्तराभ्यासः। • अभ्यासकार्यम् । नैतिकमूल्यात्मकाः प्रश्नाः। <p>मणिकादशमपाठः- “कोऽहं वदतु साम्प्रतम्”।</p> <ul style="list-style-type: none"> • श्लोकवाचनम्, अनुवाचनम्, श्लोकान्वयः। • श्लोकाधारित - प्रश्नोत्तराभ्यासः। • अभ्यासकार्यम् • पत्रलेखनम् - मञ्जूषाधारित - औपचारिक - अनौपचारिकपत्राभ्यासः। <p>Project work for Winter Break त्रयोदशः पाठः - ‘भारतीय विज्ञानम्’ प्राचीन भारत में ‘वैज्ञानिक उपलब्धियाँ’ इस विषय पर परियोजना बनाइए तथा प्राचीन भारतीय वैज्ञानिकों के विषय में जानकारी जुटाइए।</p>
<p>दिसंबरमासः 2017</p>	<p>मणिका - एकादशः पाठः - ‘धर्मवृद्धेषु वयः समीक्ष्यते’।</p> <ul style="list-style-type: none"> • कथाग्रन्थपरिचयः, आदर्शवाचनम्, अनुवाचनम् • गद्यांश - आधारित - प्रश्नोत्तराभ्यासः । • अभ्यासकार्यम्। <p>मणिका - द्वादशः पाठः - “कवयामि वयामि यामि”</p> <ul style="list-style-type: none"> • वाचनम्, अनुवाचनम्, काव्यपरिचयः। • गद्यांश - आधारित - प्रश्नोत्तराणि। • अभ्यासकार्यम्। • नैतिकमूल्यात्मकाः प्रश्नाः। <p>मणिकाभ्यासपुस्तकात् - अष्टादशः अभ्यासः। क्त - क्तवतु प्रत्ययोः संयोजनं विभागश्च। मणिकाभ्यासपुस्तकात् - नवदशः अभ्यासः शतृ-शानच् प्रत्ययोः संयोजनं विभागश्च।</p> <ul style="list-style-type: none"> • शीतावकाशस्य गृहकार्यम्।

	<ul style="list-style-type: none"> • शीतकालीनः अवकाशः ।
जनवरीमासः 2018	मणिकाचतुर्दशपाठः - “भारतेनास्ति मे जीवनं जीवनम्”। <ul style="list-style-type: none"> • श्लोकानां सस्वरगायनम्। • श्लोकान्वयस्य अभ्यासः। • भावार्थस्य अवबोधनम्। • श्लोकाधारित-प्रश्नोत्तराणाम् अभ्यासः। • पर्यायपदानां, विलोमपदानां, कर्तृपदानां, क्रियापदानां, अव्ययपदानां च ज्ञानम्। • अभ्यासकार्यम्। • नैतिकमूल्यात्मकाः प्रश्नाः। • पुनरावृत्तिः ।
फरवरीमासः 2018	<ul style="list-style-type: none"> • प्रथमसत्रीयसम्पूर्णपाठ्यक्रमस्य द्वितीयसत्रीयपाठ्यक्रमे समावेशः। • प्रथमसत्रीयपाठ्यक्रमस्य पुनरावृत्तिः। • द्वितीयसत्रीयपाठ्यक्रमस्य पुनरावृत्तिः। • आदर्शप्रश्नपत्रस्य अभ्यासः परिचर्चा च।